

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 25 d.
(OR. en)

9313/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0170 (COD)

GAF 20
FIN 405
CODEC 849

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. gegužės 25 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 338 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl bendradarbiavimo su Europos prokuratūra ir OLAF tyrimų veiksmingumo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 338 final.

Pridedama: COM(2018) 338 final

Briuselis, 2018 05 23
COM(2018) 338 final

2018/0170 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl bendradarbiavimo su Europos prokuratūra ir OLAF tyrimų veiksmingumo
iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su
sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų**

{SWD(2018) 251 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siekdama sustiprinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, Komisija vykdo plataus užmojo teisėkūros darbotvarkę. 2017 m. liepos mėn. Parlamentas ir Taryba priėmė Direktyvą dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis.

2017 m. spalio mėn. Taryba priėmė Reglamentą, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje. Europos prokuratūros įsteigimas yra vienas iš pagrindinių Komisijos prioritetų baudžiamosios teisenos ir kovos su Sąjungos biudžetui kenkiančiu sukčiavimu srityse. Europos prokuratūra gerokai pakeis institucinę ES kovos su sukčiavimu padėtį. Ji turės įgaliojimus atlikti nusikalstamų veikų tyrimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dalyvaujančių valstybių narių teismuose. Tikimasi, kad Europos prokuratūra imsis vykdyti nuoseklesnę ir veiksmingesnę baudžiamojo persekiojimo už Sąjungos biudžetui kenkiančius nusikaltimus politiką, todėl baudžiamasis persekiojimas bus vykdomas dažniau, bus nuteisiama daugiau subjektų ir susigražinama daugiau lėšų.

Kadangi buvo priimtas Europos prokuratūros reglamentas, Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų reikia pritaikyti.

OLAF buvo įsteigta 1999 m., siekiant visų pirma vykdyti administracinius tyrimus Sąjungos finansinių interesų apsaugos srityje. Vykdydama savo administracinius įgaliojimus, OLAF tiria administracinius pažeidimus ir nusikalstamą elgesį. Ji atlieka svarbų vaidmenį kovojant su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla – atlieka tyrimus, kuriais siekia sudaryti sąlygas susigražinti lėšas, taikyti drausmines ir administracines priemones, pareikšti kaltinimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. OLAF savo praktine tyrimo patirtimi naudojo nuolat kintant Sąjungos biudžetui kenkiančio sukčiavimo aplinkybėms. Ji vykdė vis daugiau tyrimų, kuriuos atlikusi teikė vis daugiau rekomendacijų, ir vis didėjo susigražinti rekomenduojamos sumos.

Įsteigus Europos prokuratūrą, sukčiavimo srityje padėtis, palyginti su dabartine, gerokai pagerės. Šiuo metu OLAF atlieka administracinius tyrimus, naudodamasi administraciniais įgaliojimais, kurie, palyginti su nusikalstamų veikų tyrimų įgaliojimais, yra riboti. Kai OLAF aptinka galimai nusikalstamas veikas, ji gali tik teikti rekomendaciją nacionalinėms teisminėms institucijoms, tačiau nėra garantijų, kad bus pradėtas nusikalstamos veikos tyrimas. Ateityje valstybėse narėse, dalyvaujančiose Europos prokuratūros veikloje, OLAF apie tokias įtariamas nusikalstamas veikas praneš Europos prokuratūrai ir bendradarbiaus su ja atliekant tyrimus.

Europos prokuratūros reglamente jau įtvirtintos nuostatos, kuriomis reglamentuojami Europos prokuratūros ir OLAF santykiai. Jos grindžiamos glaudaus bendradarbiavimo, keitimosi informacija, papildomumo ir nedubliavimo principais. Šios taisyklės turi būti atspindimos ir papildytos Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013. Todėl būtinumas iki Europos prokuratūros veikimo pradžios pritaikyti OLAF teisinę sistemą yra pagrindinis veiksnys, dėl kurio reikia iš dalies keisti Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013. Siekiant užtikrinti

sklandų perėjimą prie naujos sistemos, iš dalies pakeistas reglamentas turėtų įsigalioti iki Europos prokuratūros veikimo pradžios (numatyta 2020 m. pabaigoje).

Ir Europos prokuratūrai, ir OLAF, laikantis jų atitinkamos kompetencijos, suteikiami įgaliojimai saugoti Sąjungos finansinius interesus. Europos prokuratūra atliks nusikalstamų veikų tyrimus, kuriais bus siekiama tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, vykdyti jas padariusių subjektų ir jų bendrininkų baudžiamąjį persekiojimą ir patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn, o OLAF toliau vykdys administracinius tyrimus, ypatingą dėmesį skirdama siekiui palengvinti administracinį lėšų susigrąžinimą ir administracinėmis priemonėmis užtikrinti, kad nebūtų daroma tolesnė žala ES finansams. Taigi, būsimos Europos prokuratūros ir OLAF veiklos esmė skirsis, nors abiejų institucijų veikla bus koordinuojama siekiant bendro tikslo.

OLAF taip pat kaip ir šiuo metu toliau vykdys tyrimus valstybėse narėse, šiuo etapu nedalyvaujančiose Europos prokuratūros veikloje. Šiose valstybėse narėse nacionalinės valdžios institucijos ir OLAF turėtų padėti sudaryti sąlygas užtikrinti veiksmingą ir lygiavertę Sąjungos finansinių interesų apsaugą visoje ES.

Tokiomis aplinkybėmis būtina, kad OLAF teisinė sistema būtų tinkama tikslui pasiekti – kad OLAF galėtų vykdyti su Europos prokuratūra, valstybių narių ir Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis susijusias savo funkcijas. Komisija, atlikusi Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 vertinimą, padarė išvadą, kad reglamentu OLAF buvo sudarytos sąlygos pasiekti konkrečių rezultatų Sąjungos biudžeto apsaugos srityje. 2013 m. pakeitimais buvo aiškiai pagerinta padėtis, susijusi tyrimų vykdymu, bendradarbiavimu su partneriais ir atitinkamų asmenų teisėmis. Kartu vertinimas atskleidė trūkumus, darančius poveikį tyrimų veiksmingumui ir efektyvumui. Šie nustatyti faktai susiję su daugeliu įvairių sričių, įskaitant OLAF tyrimo priemones, OLAF įgaliojimų vykdymą, vienodas vidaus tyrimų vykdymo sąlygas, skaitmeninių ekspertizių atlikimą, skirtingą OLAF rekomendacijų vykdymą, valstybių narių ir Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų bendradarbiavimo pareigas ar bendrą teisinės sistemos suderinamumą.

Vis dėlto visų vertinimo metu nustatytų faktų aptarimas nepatenka į šio pasiūlymo taikymo sritį, nes iki Europos prokuratūros veikimo pradžios persvarstytas reglamentas turėtų jau galioti. Todėl pasiūlyme išdėstytas ribotas skaičius tikslinių pakeitimų, grindžiamų aiškiausiais vertinimo metu nustatytais faktais. Tai yra esminiai pakeitimai, reikalingi trumpuoju laikotarpiu siekiant sustiprinti OLAF tyrimų sistemą, kad būtų galima išlaikyti stiprią ir visapusiškai veikiančią OLAF, kuri, atlikdama administracinius tyrimus, papildytų Europos prokuratūros taikomas baudžiamosios teisės priemones, tačiau šiais pakeitimais nekeičiami jos įgaliojimai ar kompetencija.

Pagrindinis dėmesys skiriamas toms sritims, kuriose šiuo metu dabartiniame reglamente išdėstytos nuostatos yra neaiškios ir tampa kliūtimis, trukdančiomis OLAF veiksmingai vykdyti veiklą, ypač atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje arba gauti informaciją apie bankų sąskaitas. Siūlomais pakeitimais siekiama aiškiau išdėstyti dabartines nuostatas, sumažinti galimybę atitinkamiems ekonominės veiklos vykdytojams, valstybėms narėms ir OLAF šias nuostatas aiškinti dviprasmiškai ir taip padidinti teisinį tikrumą. Minėtais pakeitimais OLAF būtų sudaromos sąlygos vykdant visus tyrimus veiksmingai imtis labiau suderintų veiksmų. Tai tiesiogiai susiję su siekiu tvirtai apsaugoti visos Sąjungos biudžetą ir kartu taikyti tinkamas procedūrines garantijas ekonominės veiklos vykdytojams, kurių atžvilgiu atliekamas tyrimas.

Bendras pasiūlymo tikslas – sustiprinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą. Tai bus pasiekta įgyvendinant tris konkrečius tikslus:

- pritaikyti OLAF veiklą prie įsteigtos Europos prokuratūros;
- sustiprinti OLAF tyrimo funkcijos veiksmingumą;
- aiškiau išdėstyti ir supaprastinti tam tikras Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatas.

Komisijos vertinimo ataskaitoje jau nurodyta, kad, priėmus šiuos tikslinius pakeitimus apimančią pasiūlymą, būtų galima pradėti visapusiškesnę OLAF sistemos, kurios pagrindiniai aspektai galioja nuo pat OLAF sukūrimo 1999 m., modernizavimo procesą. Tai būtų galimybė apvarstyti kitus labiau esminius pakeitimus, susijusius su sukčiavimo sritimis ir tendencijomis XXI amžiuje, be to, turėtų būti atsižvelgiama į patirtį, įgytą Europos prokuratūrai bendradarbiaujant su OLAF. Tai būtų ir galimybė apvarstyti kitus vertinimo metu nustatytus faktus ir teisinės sistemos aspektus, kuriuos gali tekti papildomai apmąstyti ir aptarti diskusijose.

Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 pakeitimai yra Europos prokuratūros steigimo padarinys ir jais siekiama užtikrinti būtent teisinės sistemos suderinamumą Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti. Priėmus Direktyvą dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis ir Europos prokuratūros reglamentą, tai yra tolesnis žingsnis, kuriuo siekiama sustiprinti teisinę sistemą, taip užtikrinant, kad kovojant su sukčiavimu būtų naudojamosi visomis turimomis priemonėmis.

Tai ypač aktualu Sąjungai artėjant prie kitos daugiametės finansinės programos. Efektyvios ir tinkamos Sąjungos biudžeto išlaidos yra itin svarbu siekiant ugdyti ES piliečių pasitikėjimą ir gerokai padidinti Europos projekto pridėtinę vertę. Europos prokuratūros įsteigimas ir OLAF teisinės sistemos sustiprinimas padeda siekti Sutartyje numatyto tikslo – užtikrinti Sąjungos biudžeto aukšto lygio apsaugą visoje Sąjungos teritorijoje (SESV 325 straipsnis).

Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Ši iniciatyva atitinka kitus teisėkūros pokyčius, kuriais siekiama geriau apsaugoti Sąjungos pajamas, išlaidas bei turtą nuo sukčiavimo ir stiprinti teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas SESV 325 straipsniu ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsniu.

Subsidiarumo principas

OLAF atlieka tik Europos Sąjungos lygmens funkciją – saugoti Sąjungos finansinius interesus pagal SESV 317 ir 325 straipsnius, kurios tokiu pačiu būdu negalima atlikti nacionaliniu lygmeniu. Pasiūlymas susijęs su Sąjungos tarnybos atliekamais tyrimais, kurie šiuo metu reglamentuojami Sąjungos reglamentu. Pasiūlymu nekeičiamos valstybių narių teisės ir pareigos kovojant su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu – šia atsakomybe valstybės narės dalijasi su Sąjunga, taip pat neplečiami OLAF įgaliojimai.

Pasiūlymu reglamentuojami santykiai su Europos prokuratūra, kuri bus Sąjungos įstaiga, įsteigta pagal ES reglamentą. Todėl OLAF ir Europos prokuratūros bendradarbiavimo klausimas turi būti sprendžiamas Sąjungos lygmeniu.

Siekiant užtikrinti veiksmingą ir labiau suderintą OLAF tyrimų vykdymą visoje Sąjungoje, reikalingi pakeitimai, kuriais būtų siekiama OLAF teisinėje sistemoje geriau struktūrizuoti nuorodas į nacionalinę teisę (dėl patikrinimų ir inspektavimų vietoje ir OLAF ataskaitų priimtinumą) ir valstybių narių teikiamą pagalbą (ypač siekiant suteikti OLAF galimybę gauti bankų duomenis). Tai reikalinga, kad OLAF galėtų veiksmingai naudotis savo tyrimo priemonėmis visose valstybėse narėse ir atitinkamai galėtų apsaugoti Europos interesus (Sąjungos finansinius interesus), kartu užtikrindama tinkamas procedūrines garantijas ekonominės veiklos vykdytojams, kurių atžvilgiu OLAF vykdo tyrimus. Siekiant šių tikslų, reikia imtis veiksmų ES lygmeniu.

Proporcingumo principas

Siūlomais pakeitimais neviršijama to, kas yra būtina siūlomiems tikslams pasiekti, todėl jie atitinka proporcingumo principą.

Su Europos prokuratūra susiję pakeitimai yra Reglamento (ES) 2017/1939 priėmimo padarinys. Jais neviršijama to, kas būtina siekiant pritaikyti OLAF veikimą, kad jis atspindėtų Europos prokuratūros ir OLAF santykių principus, nustatytus tame reglamente.

Be to, reglamentuojami tam tikri riboti reglamento aspektai, kuriais praktikoje jau yra atskleista galiojančios sistemos trūkumų. Nors vertinimo išvados yra plataus pobūdžio, pakeitimai siūlomi tik tais atvejais, kai trumpuoju laikotarpiu būtini pokyčiai, kad būtų užtikrintas OLAF tyrimų veiksmingumas. Konkrečiais pakeitimais neviršijama to, kas būtina šiam tikslui pasiekti ir įvairiems atitinkamiems teisiniams interesams subalansuoti. Nuostatos dėl patikrinimų vietoje atlikimo keičiamos tik tiek, kiek būtina siekiant užtikrinti, kad OLAF galėtų veiksmingai naudotis šia tyrimo priemone visose valstybėse narėse. Šiais pakeitimais nedaroma poveikio nacionalinės teisės taikymui tais atvejais, kai tai tebėra aktualu, t. y. kai į nacionalines valdžios institucijas kreipiamasi, kad jos pagal savo nacionalines procesines taisykles padėtų OLAF. Šis principas taip pat taikomas naujai nuostatai dėl galimybės gauti banko informaciją: buvo būtina reglamente patikslinti, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turėtų padėti OLAF gauti tokią informaciją, kuri yra būtina daugelio rūšių sukčiavimo atvejams nustatyti, tačiau kompetentingos institucijos tai darys vadovaudamosi savo nacionaliniais įstatymais.

Priemonės pasirinkimas

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 turi būti iš dalies keičiamas tokios pačios rūšies priemone.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 vertinimas

2017 m. spalio 2 d. Komisija priėmė Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimo ataskaitą. Prie jos buvo pridėta OLAF Priežiūros komiteto nuomonė.

Atlikus vertinimą buvo padaryta išvada, kad reglamentu OLAF sudarytos sąlygos pasiekti konkrečių rezultatų ES biudžeto apsaugos srityje. Taip pat buvo atskleista įvairių trūkumų, kurie daro neigiamą poveikį OLAF tyrimų veiksmingumui. Šie nustatyti faktai susiję su daugeliu įvairių reglamento taikymo sričių. Toliau apibendrinami pasiūlyme aptarti faktai, kurie trumpuoju laikotarpiu laikomi esminiais siekiant sustiprinti OLAF tyrimų sistemą.

Kalbant apie tyrimų vykdymą, OLAF tyrimų įgaliojimai nustatyti įvairiais Sąjungos teisės aktais, įskaitant reglamentą. Įvairiais atvejais minėtuose aktuose nustatyta, kad tie įgaliojimai taikomi ir laikantis nacionalinės teisės sąlygų, ypač kiek tai susiję su ekonominės veiklos vykdytojų patikrinimais ir inspektavimais vietoje ir skaitmeninių ekspertizių atlikimu valstybių narių teritorijoje. Vertinimas atskleidė, kad nėra iki galo aišku, kokia apimtimi pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 turi būti taikoma nacionalinė teisė. Dėl atitinkamų nuostatų skirtingo aiškinimo ir nacionalinės teisės skirtumų OLAF tyrimo įgaliojimais naudojamosi nevienodai ir tai netgi trukdo OLAF veiksmingai atlikti tyrimus visose valstybėse narėse.

Vertinimo išvadose taip pat teigiama, kad turėtų būti įvertintas būtinumas ir galimybė atitinkamomis sąlygomis gauti geresnę informaciją apie bankų sąskaitas, nes tai galėtų turėti didžiulę reikšmę nustatant daugelį sukčiavimo ar pažeidimo atvejų. Vertinimas atskleidė, kad PVM srityje OLAF įgaliojimai turėtų būti aiškiau išdėstyti ir sustiprinti.

Atlikus vertinimą taip pat buvo nustatyti tam tikri bendradarbiavimo su nacionalinėmis valdžios institucijomis atvejai, kai OLAF buvo sudėtinga gauti reikiamą pagalbą, nors pripažįstama, kad Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 įsteigtos kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybos tuo požiūriu yra labai teigiama tendencija.

Kalbant apie tolesnius veiksmus, kurių imamasi atlikus tyrimus, svarbiausias veiksnys, darantis poveikį OLAF rekomendacijų įgyvendinimui, kaip nurodyta vertinimo išvadose, yra susijęs su OLAF surinktų įrodymų priimtumo nacionaliniame teismo procese taisyklėmis. Reglamente nustatyta, kad OLAF ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Vertinimo išvadose teigiama, kad kai kuriose valstybėse narėse šia taisykle nepakankamai užtikrinamas OLAF veiklos veiksmingumas.

Reglamentu OLAF taip pat įgaliojama teikti valstybėms narėms pagalbą koordinuojant jų veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus. Tai yra vienas iš svarbiausių OLAF įgaliojimų remti tarpvalstybinį valstybių narių bendradarbiavimą elementu. Tačiau reglamente nėra išsamių nuostatų dėl koordinavimo būdų.

Galiausiai vertinimo išvadose nurodytos tam tikros reglamento nuostatos, kurias būtų naudinga išdėstyti aiškiau.

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 reglamentuojamas OLAF tyrimų vykdymas ir bendradarbiavimo su instituciniais partneriais mechanizmai. Suinteresuotųjų šalių, kurioms jis daro poveikį, grupės yra gerai apibrėžtos, visų pirma – tai Sąjungos institucinės sistemos dalyviai ir atitinkamos valstybių narių valdžios institucijos. Plačioji visuomenė negali būti laikoma patiriančia tiesioginį reglamento nuostatų poveikį, atsakinga už jų taikymą ar turinčia konkrečių įrodymų, reikalingų reglamentui persvarstyti. Todėl atviros viešos konsultacijos nebuvo surengtos.

Visuomenė galėjo per 4 savaites pateikti grįžtamosios informacijos apie iniciatyvos planą; grįžtamosios informacijos nebuvo gauta.

Buvo surengtos tikslinės konsultacijos su atitinkamomis suinteresuotųjų šalių grupėmis:

- atliekant tyrimą buvo konsultuojamasi su nacionalinėmis valdžios institucijomis (kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybomis, teisminėmis, teisėsaugos ir valdymo institucijomis). Per kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybas tyrimo anketa buvo išplatinta visose valstybėse narėse, gauti 44 atsakymai iš 21 valstybės narės;
- pateikiant tyrimo anketą buvo konsultuojamasi su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis, gauti 28 atsakymai;
- akademinės bendruomenės nariai ir advokatai savo požiūrį išreiškė specialiaame praktiniame seminare.

Didžioji dauguma suinteresuotųjų šalių, su kuriomis konsultuotasi, sutiko su galimu Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 pakeitimu, atsižvelgiant į būsimą Europos prokuratūros įsteigimą, kad OLAF ir Europos prokuratūra galėtų glaudžiai bendradarbiauti ir kiekviena iš jų galėtų veiksmingai vykdyti savo įgaliojimus. Plačiai sutariama dėl to, kad reikalingos aiškos taisyklės siekiant išvengti dalinės sutapties ir siekiant užtikrinti kuo didesnę papildomumą ir išvengti spragų.

Suinteresuotosios šalys, su kuriomis konsultuotasi, daugiaž sutiko su tuo, kad reikia iš dalies keisti Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, kad būtų galima pagerinti OLAF tyrimų veiksmingumą. Daugumoje atsakymų buvo pritarta, kad reikia pagerinti OLAF gebėjimą veiksmingai ir suderintai vykdyti tyrimus visose valstybėse narėse. Dauguma taip pat pritarė, kad reikia aiškiau išdėstyti ir sugriežtinti reglamento nuostatas dėl PVM ir OLAF galimybės gauti bankų duomenis. Respondentai išreiškė skirtingą požiūrį tokiais klausimais kaip OLAF ataskaitų priimtinumas nacionaliniuose teismo procesuose arba kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybų vaidmuo ir įgaliojimai.

2018 m. vasario 16 d. Nuolatinis atstovų komitetas (COREPER) patvirtino posėdžio dėl Komisijos ataskaitos dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo įvertinimo rezultatų dokumentą. Jame Komisija raginama pagrindinį dėmesį skirti temoms, kurios reikalingos siekiant sudaryti OLAF sąlygas sklandžiai bendradarbiauti su Europos prokuratūra, tačiau neplečiant OLAF kompetencijos sričių ir įgaliojimų. Be to, tam tikros delegacijos pageidautų, kad dokumente išvardytos kelios temos būtų aptartos pasiūlyme.

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 peržiūrą taip pat aptarė valstybių narių teisingumo ministrai – pirmą kartą 2018 m. sausio 26 d. Sofijoje vykusiam neformaliame susitikime ir

vėliau 2018 m. kovo 8–9 d. Briuselyje surengtame Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje. Taryba pabrėžė, kad Europos prokuratūros ir OLAF bendradarbiavimas turi esminę reikšmę ir turėtų būti grindžiamas aiškiu kompetencijos ir atsakomybės sričių pasidalijimu, papildomumu, konkurencijos ir darbo dubliavimo vengimu. Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 turėtų atsispindėti Europos prokuratūros reglamento nuostatos dėl abiejų tarnybų santykių.

Rengiant pasiūlymą, taip pat buvo atsižvelgta į OLAF Priežiūros komiteto nuomonę Nr. 2/2017 dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo. Nuomonėje pabrėžiama, kad iš dalies pakeistame reglamente turėtų būti suvienodinti visų tyrimų pradėjimo pagrindai, kad būtų išvengta susiskaidymo ir aiškinimo sunkumų, taip pat kad teisės nuostatos ir procesinės garantijos būtų aiškesnės. Nuomonėje aptariamas poreikis gauti informaciją, susijusią su bankų sąskaitomis ir pinigų pervedimais, ir tirti sukčiavimo PVM atvejus ES viduje. Nuomonėje taip pat raginama vykdyti teisminę peržiūrą ir stiprinti procesines garantijas ir jų kontrolę, ypač steigiant Europos prokuratūrą ir siekiant padidinti OLAF įrodymų priimtinumą teismo procesuose. Nuomonėje pabrėžiama, kad būsima OLAF ir Europos prokuratūros sąveika turi būti aiškesnė. Galiausiai nuomonėje raginama aiškiau išdėstyti Priežiūros komiteto vaidmenį bei įgaliojimus ir jo galimybę gauti informaciją, susijusią su OLAF tyrimo funkcija.

Be to, su pasiūlymu susijusį analitinį darbą papildė plačios konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis, atliktos siekiant įvertinti Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymą.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Rengiant pasiūlymą, kaip pagalbinė medžiaga buvo naudojamas išorinis tyrimas, atliktas Reglamentui (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 įvertinti, ir keli nepriklausomi tyrimai. Specialiame praktiniame seminare buvo konsultuojamasi su ekspertais.

Poveikio vertinimas

Poveikio vertinimas nebuvo laikomas reikalingu. Prie pasiūlymo pridėtas analitinis tarnybų darbinis dokumentas, grindžiamas plačia vertinimo ataskaitos, išorės tyrimų ir minėtųjų konsultacijų analize.

Pagrindinės teisės

Atliekant OLAF tyrimus pagrindinių teisių apsauga užtikrinama, be kita ko, konkrečiomis nuostatomis dėl procesinių garantijų, numatytomis Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl patikrinimų ir inspektavimų vietoje. Be to, OLAF paprastai turi užtikrinti, kad jos veikloje būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – chartija) įtvirtintų teisių.

Priimant Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 buvo įrašytas naujas 9 straipsnis dėl procesinių garantijų. 9 straipsnyje pakartotinai įtraukiama nemažai principų, kurių būtina laikytis atliekant OLAF tyrimus, įskaitant visų pirma OLAF pareigą ieškoti susijusio asmens kaltės ir nekaltumo įrodymų, teisę į objektyvų ir nešališką tyrimą, nekaltumo prezumpciją ir teisę neduoti parodymų prieš save. Be to, 9 straipsnyje dar išdėstytos konkrečios nuostatos, *inter alia*, dėl:

- susijusių asmenų ir liudytojų teisės gauti išankstinį pranešimą apie kvietimą į pokalbį,
- susijusių asmenų teisės pateikti pastabų dėl bylos faktų, kai tyrimas baigiamas, prieš parengiant išvadą, ir OLAF pareigos galutinėje tyrimo ataskaitoje nurodyti, kad tokios pastabos buvo pateiktos,
- liudytojo teisės į tai, kad pokalbis būtų nutrauktas ir jam būtų praneštos jo teisės, jeigu per pokalbį atsiranda įrodymų, kad liudytojas gali būti susijęs asmuo,
- asmens, su kuriuo surengtas pokalbis, teisės vartoti bet kurią iš oficialių Sąjungos institucijų kalbų (gali būti reikalaujama, kad Sąjungos pareigūnai ar kiti tarnautojai vartotų tą oficialią Sąjungos institucijų kalbą, kurią gerai moka), ir teisės patvirtinti pokalbio protokolą arba pateikti dėl jo pastabų; susijusių asmenų atveju šias teises papildoma susijusio asmens teisė, kad jam padėtų jo pasirinktas asmuo, ir teisė gauti pokalbio protokolo kopiją,
- pareigūnų, kitų tarnautojų, Sąjungos institucijos ar įstaigos narių, organo ar agentūros vadovų ar personalo narių teisė būti informuotiems, kai tik tyrimo metu nustatoma, kad jie gali būti susiję asmenys, ir teisė pateikti pastabų, kai OLAF prieš pradėdama vidaus tyrimą arba jo metu informuoja nacionalines valdžios institucijas.

Naujas 9 straipsnis dėl procesinių garantijų papildomas nuostatomis dėl:

- būtinumo gauti generalinio direktoriaus raštišką įgaliojimą atlikti tyrimo funkcijas, kuriame būtų nurodytas tyrimo dalykas, tikslas ir teisinis pagrindas, ir tais pagrindais atsirandančių įgaliojimų (7 straipsnio 2 dalis),
- teisėtumo patikrinimo (17 straipsnio 7 dalis) – prieš atliekant tyrimo veiksmus patikrinamas jų teisėtumas (įskaitant procesinių garantijų ir pagrindinių teisių laikymąsi), proporcingumas ir reikalingumas – ir galutinių ataskaitų peržiūros,
- konfidencialumo ir duomenų apsaugos (10 straipsnis),
- įvairių vidaus ir išorės kontrolės priemonių (asmens, kuriam tyrimas daro poveikį, galimybės pateikti OLAF skundą ir Priežiūros komiteto, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno, Europos ombudsmeno, Europos Audito Rūmų ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pagal atitinkamus jų įgaliojimus vykdomų kontrolės priemonių).

Šiuo nuostatų ir kontrolės priemonių rinkiniu nustatomas asmenų, kurių atžvilgiu OLAF atlieka tyrimą, procesinių garantijų ir pagrindinių teisių apsaugos standartas, kuris yra tinkamas ir atitinka tai, kad OLAF, naudodamasi administraciniais įgaliojimais, atlieka administracinius tyrimus. Be to, OLAF tyrimai užbaigiami ataskaita ir rekomendacijomis, kurias reikiama atvejais vykdo kitos valdžios institucijos. Kai tos kitos valdžios institucijos parengia sprendimą, kuriuo daromas poveikis susijusių asmenų teisei padėčiai, pagal taikytiną teisinę sistemą taikomos papildomos procesinės teisės ir procedūrinės garantijos.

Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 suformuota procesinių garantijų, taikomų atliekant OLAF tyrimus, sistema vertinimo išvadose buvo iš esmės pripažinta kaip teigiamas pokytis siekiant apsaugoti asmenų, kurių atžvilgiu OLAF atlieka tyrimą, teises. Šiuo požiūriu vertinimo metu nenustatyta poreikio persvarstyti galiojančias nuostatas.

Siūlomi pakeitimai neturi poveikio OLAF tyrimo įgaliojimų ir asmenų, kurių atžvilgiu atliekamas tyrimas, procesinių teisių bendrai pusiausvyrai. OLAF įgaliojimai dėl šios iniciatyvos nepakis, nors kai kuriais atvejais jie bus aiškiau išdėstyti. Siūlomais patikrinimų ir inspektavimų vietoje tvarkos pakeitimais išlaikomi dabartiniai įgaliojimai ir būtų aiškiau apibrėžtas nacionalinės teisės taikymas, taip suteikiant ir daugiau aiškumo dėl taikytinų apsaugos priemonių ir atitinkamų veiklos vykdytojų teisių.

Be to, pasiūlyme aiškiau išdėstyta, kad šiems patikrinimams ir inspektavimams vietoje taikomos Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir kituose Sąjungos aktuose numatytos procesinės garantijos. Tai apima teisę neduoti parodymų prieš save, teisę naudotis pasirinkto asmens pagalba ir teisę vartoti valstybės narės, kurioje atliekamas patikrinimas, kalbą. Papildomos garantijos bus taikomos, kai patikrinimui atlikti reikalinga nacionalinių valdžios institucijų pagalba, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas neleidžia atlikti patikrinimo, arba kitais atvejais, kai valstybių narių valdžios institucijos padeda OLAF atliekant patikrinimą. Tokiais atvejais bus taikoma nacionalinė teisė, įskaitant procesines garantijas, nes valstybėms narėms tenka bendra pareiga užtikrinti, kad OLAF veiksmai duotų rezultatą.

OLAF bendradarbiaujant su Europos prokuratūra ir taikant naujas nuostatas dėl nacionalinių valdžios institucijų pagalbos, kurios gali prireikti bankų duomenims gauti, ir dėl bendradarbiavimo su tinklu *Eurofisc*, gali prireikti keistis asmens duomenimis. Tokiam duomenų perdavimui OLAF turi taikyti Reglamento (ES) Nr. 45/2001 nuostatas. Siekiant atspindėti dabartinę praktiką ir sustiprinti duomenų apsaugą, pasiūlymu iš dalies pakeičiama 10 straipsnio 4 dalis, kurioje OLAF leidžiama paskirti duomenų apsaugos pareigūną – dabar ši teisė tampa pareiga.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomi reglamento pakeitimai neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Remiantis geresnio reglamentavimo gairėmis, reglamento įgyvendinimo plano parengti nereikia.

Steigiant Europos prokuratūrą ir apibrėžiant išsamius operatyvinio bendradarbiavimo būdus, OLAF ir Europos prokuratūra turės sudaryti darbo tvarkos susitarimus.

Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

I. Santykiai su Europos prokuratūra

Bendrieji principai

1 straipsnio 4a dalyje ir 12g straipsnyje išdėstyti bendrieji OLAF ir Europos prokuratūros santykių principai. Jie atspindi Reglamento (ES) 2017/1939 101 straipsnį, pagal kurį reikalaujama palaikyti glaudžius santykius, kuriais būtų papildoma tarpusavio veikla, kad būtų naudojamosi visomis turimomis priemonėmis Sąjungos biudžetui apsaugoti. Numatyta sudaryti darbo tvarkos susitarimus, nes jie bus reikalingi siekiant apibrėžti konkrečius bendradarbiavimo ir keitimosi informacija būdus.

Pranešimų teikimas Europos prokuratūrai

12c straipsnyje nustatyta OLAF pareiga nedelsiant pranešti Europos prokuratūrai apie visus veiksmus, kurių atžvilgiu ši galėtų naudotis savo kompetencija, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnyje. Pranešime turėtų būti nurodyta bent jau Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnyje išdėstyta informacija. OLAF sudarytos sąlygos atlikti pirminį gaunamos informacijos vertinimą, siekiant užtikrinti, kad Europos prokuratūrai teikiama informacija būtų pakankamai pagrįsta ir turėtų reikiamus elementus. 12c straipsnis taip pat atspindi Reglamento (ES) 2017/1939 nuostatą, kad Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros gali paprašyti OLAF atlikti šį tikrinimą jų pavedimu.

Tyrimų nedubliavimas, pagalba Europos prokuratūrai ir papildomi tyrimai

12d straipsnis atspindi Reglamento (ES) 2017/1939 101 straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta, kad OLAF nepradeda jokio lygiagretaus tyrimo dėl tų pačių faktų, dėl kurių tyrimą vykdo Europos prokuratūra. Tame straipsnyje taip pat nustatytas konsultacijų mechanizmas, skirtas nustatyti, ar Europos prokuratūra atlieka tyrimą.

12e straipsnyje išdėstytos konkrečios procesinės taisyklės, taikytinos OLAF adresuojamiems Europos prokuratūros prašymams teikti pagalbą Europos prokuratūros veiklai ar ją papildyti, kaip numatyta Reglamento (ES) 2017/1939 101 straipsnio 3 dalyje.

12f straipsnyje numatyta, kad tinkamai pagrįstais atvejais, siekdama sudaryti sąlygas taikyti atsargumo priemones arba imtis finansinių, drausminių arba administracinių priemonių, OLAF gali pradėti arba toliau vykdyti administracinį tyrimą, kuriuo būtų papildytas Europos prokuratūros atliekamas nusikalstamos veikos tyrimas. Taip įvykdomi Reglamento (ES) 2017/1939 reikalavimai – jame nurodyta, kad turėtų būti naudojamosi visomis turimomis priemonėmis Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti (101 straipsnio 1 dalis) ir kad tyrimų nedubliavimo taisyklė neturėtų daryti poveikio OLAF įgaliojimams pradėti administracinį tyrimą savo iniciatyva, aktyviai konsultuojantis su Europos prokuratūra (103 konstatuojamoji dalis). Šia nuostata sudaromos sąlygos atlikti administracinius tyrimus, kuriais siekiama ne nustatyti galimus nusikalstamos veikos elementus, o visų pirma užtikrinti lėšų susigrąžinimą arba pasirengti taikyti administracines arba drausmines priemones. Atvejai, kai administracinės priemonės gali naudingai papildyti Europos prokuratūros veiklą – tai, be kita ko, administracinis lėšų susigrąžinimas, kai kyla labai didelė rizika, kad sueis senaties terminas arba sumos yra labai didelės, arba rizikingais atvejais administracinėmis priemonėmis reikia išvengti tolesnių išlaidų.

Siekiant išsaugoti Europos prokuratūros tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo veiksmingumą, 12f straipsnyje Europos prokuratūrai suteikiama galimybė pareikšti prieštaravimą dėl OLAF tyrimo pradėjimo arba tolesnio jo vykdymo, arba dėl tam tikrų šio tyrimo veiksmų atlikimo. Ši galimybė atitinka Reglamento (ES) 2017/1939 101 straipsnio 3 dalį, nes tokiais atvejais funkcinė prasme Europos prokuratūros prieštaravimo nebuvimas atitinka pagal tą nuostatą teikiamą prašymą.

Kitos nuostatos

Siekiant atsižvelgti į Europos prokuratūros steigimą, siūloma pritaikyti keletą galiojančių Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatų (8 straipsnio 1 ir 4 dalis, 9 straipsnio 4 dalį, 16 straipsnį, 17 straipsnio 5 ir 8 dalis).

II. OLAF tyrimo funkcijos veiksmingumo didinimas

Patikrinimai ir inspektavimai vietoje ir pagalba nacionalinėms valdžios institucijoms

Siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingiau ir nuosekliau taikomi OLAF įgaliojimai atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje, tačiau nebūtų keičiamas reglamento veikimo būdas valstybių narių atžvilgiu, pasiūlymu siekiama panaikinti vertinimo metu atskleistą dviprasmiškumą ir kliūtis, geriau susisteminant nuorodas į nacionalinę teisę.

3 straipsnio pakeitimu aiškiau išdėstoma, kad OLAF vykdomiems patikrinimams ir inspektavimams vietoje tais atvejais, kai ekonominės veiklos vykdytojai leidžia OLAF atlikti patikrinimą, taikoma tik Sąjungos teisė (Reglamentai (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96). Tai apima Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nustatytas procesines garantijas – šių reglamentų taikymas atliekant patikrinimus ir inspektavimus vietoje aiškiau išdėstomas 3 straipsnio 5 dalyje. Kai ekonominės veiklos vykdytojas nebendradarbiauja ir OLAF turi remtis nacionalinėmis valdžios institucijomis arba gauna jų pagalbą dėl kitų priežasčių, 3 straipsnio 7 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje išlaikomas principas, kad tokia pagalba teikiama laikantis nacionalinės teisės. 3 straipsnio 3 dalyje numatyta ekonominės veiklos vykdytojų pareiga bendradarbiauti su OLAF jai atliekant tyrimus.

Šiais 3 straipsnio pakeitimais dėl patikrinimams ir inspektavimams vietoje taikytinos teisės nuostatos patikslinamos atsižvelgiant į naujausiam 2018 m. gegužės 3 d. Bendrojo Teismo sprendime byloje T-48/16, *Sigma Orionis SA / Europos Komisija*¹, pateiktą Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 išaiškinimą. Bendrasis Teismas nusprendė, kad, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas neprieštarauja, OLAF patikrinimus ir inspektavimus vietoje atlieka pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, remdamasi raštišku OLAF generalinio direktoriaus įgaliojimu. Kai dalykas reglamentuojamas reglamentais (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ar (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Sąjungos teisė yra viršesnė už nacionalinę teisę. Be to, Bendrasis Teismas pripažino, kad Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatos dėl galimo atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo prieštaravimo patikrinimui nereiškia, kad egzistuoja „teisė pareikšti prieštaravimą“, – jose tiesiog numatytas padarinys, kad ekonominės veiklos vykdytojo patikrinimą galima atlikti padedant nacionalinėms valdžios institucijoms (pagal nacionalinę teisę). Kalbant apie procesines garantijas, Bendrasis Teismas priminė, kad OLAF turi laikytis Sąjungos teisėje, ypač chartijoje, nustatytų pagrindinių teisių.

¹ Dar nepaskelbta. Žr. 73–118 punktus.

8 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 12 straipsnio 3 dalies pakeitimais siekiama užtikrinti OLAF veiksmų efektyvumą tais atvejais, kai reglamente daroma nuoroda į nacionalinės teisės taikymą.

Informacija apie bankų sąskaitas

7 straipsnio 3 dalis iš dalies keičiama siekiant aiškiau reglamentuoti valstybių narių pareigą padėti OLAF perduodant informaciją apie bankų sąskaitas. Siekiant padidinti OLAF tyrimų veiksmingumą, tai turėtų apimti informaciją apie bankų sąskaitų turėtojus, laikomą valstybių narių nacionaliniuose centralizuotuose bankų sąskaitų registruose arba duomenų paieškos sistemose (5-oji kovos su pinigų plovimu direktyva, dėl kurios Sąjungos teisės aktų leidėjai susitarė 2017 m. gruodžio mėn.). Tais atvejais, kai sukčiavimo *modus operandi* reikalauja turėti tokių žinių, taip pat turėtų būti perduodama informacija apie finansinius sandorius. Bus išlaikomas reglamente jau įtvirtintas principas, kad tokia pagalba teikiama laikantis nacionalinės teisės.

PVM

3 straipsnio 1 dalis aiškiau išdėstoma siekiant užtikrinti, kad OLAF visose savo įgaliojimų srityse galėtų atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje. Be to, siekiant sudaryti sąlygas efektyviai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, 12 straipsnio 5 dalies pakeitimu OLAF suteikiama galimybė keistis informacija su Reglamentu (ES) Nr. 904/2010 įsteigtu tinklu *Eurofisc*.

OLAF surinktų įrodymų priimtinumas

11 straipsnio 2 dalies pakeitimu išlaikomas lygiavertiškumo principas – lygiavertiškumas taisyklėms, taikytinoms baudžiamajame procese nacionalinės administracijos inspektorių parengtoms administracinėms ataskaitoms. Šiuo straipsniu nustatomas OLAF ataskaitų priimtino principas – tereikia patikrinti tik autentiškumą ir ataskaitas galima naudoti nebaudžiamojo pobūdžio nacionalinių teismų procesuose, taip pat valstybėse narėse vykdomuose administraciniuose procesuose. Galiausiai šioje nuostatoje numatytas ataskaitų priimtino administraciniuose ir teismo procesuose Sąjungos lygmeniu. Taip bus pagerintas veiksmingas naudojimas OLAF tyrimų rezultatais, tačiau nebus kišamasi į tokių įrodymų vertinimą.

Kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybos

12a straipsnyje išsamiau nurodomas kovos su sukčiavimu tarnybų vaidmuo valstybėse narėse, siekiant užtikrinti, kad OLAF būtų suteikta pagalba, reikalinga, kad jos tyrimai būtų veiksmingi. Jų organizacinė struktūra ir įgaliojimai ir toliau priklauso kiekvienos valstybės narės kompetencijai. Kovos su sukčiavimu tarnybos gali padėti OLAF atlikti išorės ir vidaus tyrimus ir vykdyti koordinavimo veiklą, taip pat jos gali bendradarbiauti tarpusavyje.

Koordinavimo veikla

12b straipsnyje įrašoma nauja nuostata, joje nurodoma koordinavimo veikla, kurią OLAF gali vykdyti.

III. Aiškesnis išdėstymas ir supaprastinimas

4 straipsnio 2 dalies pakeitimu skaitmeninių ekspertizių atlikimas pritaikomas prie technologinės pažangos.

3 straipsnio 9 dalies, 11 straipsnio 3 dalies ir 12 straipsnio 1 dalies pakeitimais padidinamas vidaus ir išorės tyrimų taisyklių suderinamumas.

7 straipsnio 6 dalies pakeitimu aiškiau išdėstoma, kad Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros gali bet kuriuo metu konsultuotis su OLAF siekdami priimti sprendimą dėl atsargumo priemonių.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl bendradarbiavimo su Europos prokuratūra ir OLAF tyrimų veiksmingumo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 325 straipsnį, kartu su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi, ypač jos 106a straipsniu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) priėmusi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/1371³ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939⁴, Sąjunga gerokai sustiprino savo galimybes baudžiamosios teisės priemonėmis apsaugoti Sąjungos finansinius interesus. Europos prokuratūra turės įgaliojimus dalyvaujančiose valstybėse narėse atlikti nusikalstamų veikų tyrimus ir pareikšti kaltinimus, susijusius su Sąjungos biudžetui kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2017/1371;
- (2) Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (toliau – Tarnyba) atlieka administracinių pažeidimų ir nusikalstamo elgesio administracinius tyrimus. Baigusi tyrimus, ji gali nacionalinėms baudžiamojo persekiojimo institucijoms teikti teismines rekomendacijas, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas pareikšti kaltinimus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą valstybėse narėse. Ateityje valstybėse narėse, dalyvaujančiose Europos prokuratūros veikloje, Tarnyba apie įtariamas nusikalstamas veikas praneš Europos prokuratūrai ir bendradarbiaus su ja atliekant tyrimus;

² OL C [...], [...], p. [...].

³ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

- (3) todėl, priėmus Reglamentą (ES) 2017/1939, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁵ turėtų būti iš dalies pakeistas, siekiant per abiejų įstaigų sąveiką užtikrinti Sąjungos finansinių interesų aukščiausio lygio apsaugą, Reglamento (ES) 2017/1939 nuostatos, kuriomis reglamentuojami Europos prokuratūros ir Tarnybos santykiai, turėtų atsispindėti Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir turėtų būti jame įtvirtintomis nuostatomis;
- (4) siekdamas bendro tikslo išsaugoti Sąjungos biudžeto patikimumą, Tarnyba ir Europos prokuratūra turėtų užmegzti ir palaikyti lojaliu bendradarbiavimu grindžiamus glaudžius santykius, kuriais siekiama užtikrinti jų atitinkamų įgaliojimų tarpusavio papildomumą ir veiksmų koordinavimą, ypač tvirtesnio bendradarbiavimo kuriant Europos prokuratūrą mastą. Galiausiai šie santykiai turėtų padėti užtikrinti, kad Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi visomis priemonėmis ir būtų vengiama be reikalo dubliuoti pastangas;
- (5) Reglamentu (ES) 2017/1939 Tarnyba ir visos Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros ir kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos įpareigojami nedelsiant pranešti Europos prokuratūrai apie visus veiksmus, kurių atžvilgiu ji galėtų naudotis savo kompetencija. Kadangi Tarnyba turi įgaliojimus atlikti sukčiavimo, korupcijos ir bet kurios kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos administracinius tyrimus, ji turi idealias sąlygas ir priemones veikti kaip Europos prokuratūros natūrali partnerė ir privileijuotas informacijos šaltinis;
- (6) elementai, rodantys, kad galimo nusikalstamo elgesio tyrimas priklauso Europos prokuratūros kompetencijai, praktiškai gali būti nurodyti Tarnybos gautame pranešime, kuriame išdėstyti pradiniai įtarimai, arba gali paaiškėti tik atliekant administracinį tyrimą, kurį Tarnyba pradeda įtardama administracinį pažeidimą. Todėl, siekdama įvykdyti savo pareigą pranešti apie atitinkamus atvejus Europos prokuratūrai, Tarnyba prireikus apie nusikalstamą elgesį turėtų pranešti bet kuriuo etapu prieš tyrimą arba jo metu;
- (7) Reglamente (ES) 2017/1939 nurodyti būtinieji elementai, kurie paprastai turėtų būti pranešime. Siekiant nustatyti šiuos elementus ir surinkti reikiamą informaciją, Tarnybai gali tekti atlikti pirminį įtarimų vertinimą. Tarnyba turėtų šį vertinimą atlikti skubiai, taikydama priemones, kuriomis nepakenkiama ateityje galimam nusikalstamos veikos tyrimui. Jeigu, baigusi vertinimą, Tarnyba pradeda įtarti savo kompetencijai priklausančią nusikalstamą veiką, ji apie tai praneša Europos prokuratūrai;
- (8) atsižvelgdamos į Tarnybos ekspertines žinias, Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros turėtų turėti galimybę pasirinkti, ar naudotis Tarnybos paslaugomis tokiam pirminiam įtarimų, apie kuriuos jiems buvo pranešta, vertinimui atlikti;
- (9) laikydamosi Reglamento (ES) 2017/1939, Tarnyba iš esmės neturėtų pradėti tų pačių Europos prokuratūros jau tiriamų faktų lygiagretaus administracinio tyrimo. Tačiau tam tikrais atvejais, siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, kol nebaigtas Europos prokuratūros pradėtas baudžiamasis procesas, Tarnybai gali tekti

⁵ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

atlikti papildomą administracinį tyrimą, siekiant įsitikinti, ar reikia taikyti atsargumo priemonės arba imtis finansinių, drausminių ar administracinių priemonių. Šie papildomi tyrimai gali būti tinkami, *inter alia*, kai reikia susigrąžinti lėšas į Sąjungos biudžetą ir taikomos tam tikros senaties terminų taisyklės, o sumos, kurias rizikuojama prarasti, yra labai didelės, arba rizikingais atvejais administracinėmis priemonėmis reikia išvengti tolesnių išlaidų;

- (10) Reglamente (ES) 2017/1939 nustatyta, kad Europos prokuratūra gali prašyti Tarnybos atlikti tokius papildomus tyrimus. Tais atvejais, kai Europos prokuratūra atlikti tokių tyrimų neprašo, tam tikromis sąlygomis papildomą tyrimą turėtų būti įmanoma atlikti Tarnybos iniciatyva. Visų pirma Europos prokuratūrai turėtų būti suteikta galimybė pareikšti prieštaravimą dėl Tarnybos tyrimo pradėjimo arba tolesnio jo vykdymo, arba tam tikrų šio tyrimo veiksmų atlikimo. Šio prieštaravimo priežastys turėtų būti grindžiamos poreikiu užtikrinti Europos prokuratūros tyrimo veiksmingumo apsaugą ir jos turėtų būti proporcingos šiam tikslui. Tarnyba turėtų neatlikti jokie veiksmo, dėl kurio Europos prokuratūra pareiškė prieštaravimą. Jeigu Europos prokuratūra neprieštarauja, Tarnyba savo tyrimą turėtų atlikti aktyviai konsultuodamasi su Europos prokuratūra;
- (11) Tarnyba turėtų aktyviai padėti Europos prokuratūrai atlikti tyrimus. Šiuo klausimu Europos prokuratūra gali prašyti Tarnybos padėti jai atlikti nusikalstamų veikų tyrimus arba juos papildyti vykdant šiuo reglamentu suteiktus įgaliojimus. Šiais atvejais minėtus veiksmus Tarnyba turėtų atlikti laikydamasi savo įgaliojimų ir šiame reglamente numatytos sistemos;
- (12) veiksmingam Tarnybos ir Europos prokuratūros veiksmų koordinavimui užtikrinti jos turėtų nuolat keistis informacija. Siekiant užtikrinti tinkamą atitinkamų veiksmų koordinavimą ir išvengti veiksmų dubliavimo, itin aktualu, kad informacija būtų keičiamasi, kol Tarnyba ir Europos prokuratūra dar ne pradėjo tyrimų. Tarnyba ir Europos prokuratūra savo darbo tvarkos susitarimuose turėtų tiksliai nurodyti šio keitimosi informacija būdus ir sąlygas;
- (13) 2017 m. spalio 2 d. priimtoje Komisijos ataskaitoje dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimo⁶ daroma išvada, kad 2013 m. teisinės sistemos pakeitimais buvo aiškiai pagerinta padėtis, susijusi su tyrimų vykdymu, bendradarbiavimu su partneriais ir atitinkamų asmenų teisėmis. Kartu vertinimas atskleidė trūkumų, darančių poveikį tyrimų veiksmingumui ir efektyvumui;
- (14) į aiškiausiai suformuluotas Komisijos vertinimo išvadas reikia atsižvelgti padarant Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 pakeitimų. Tai yra esminiai pakeitimai, reikalingi trumpuoju laikotarpiu siekiant sustiprinti Tarnybos tyrimų sistemą, kad būtų galima išlaikyti stiprią ir visapusiškai veikiančią Tarnybą, kuri, atlikdama administracinius tyrimus, papildytų Europos prokuratūros taikomus baudžiamosios teisės metodus, tačiau šiais pakeitimais nekeičiami įgaliojimai. Pakeitimai daugiausia susiję su sritimis, kuriose šiuo metu nepakankamas reglamento aiškumas trukdo Tarnybai veiksmingai atlikti tyrimus, pavyzdžiui, atlikti patikrinimus vietoje, gauti informaciją apie bankų sąskaitas ar Tarnybos parengtas bylų ataskaitas naudoti kaip priimtinus įrodymus;

⁶ COM(2017) 589. Prie ataskaitos buvo pridėtas vertinimas – Tarnybų darbinis dokumentas SWD(2017) 332 – ir Tarnybos Priežiūros komiteto nuomonė Nr. 2/2017.

- (15) šiais pakeitimais nedaroma poveikio tyrimams taikytinoms procesinėms garantijoms. Tarnyba privalo taikyti procesines garantijas, nurodytas Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96⁷ ir Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Šia sistema reikalaujama, kad Tarnyba savo tyrimus atliktų objektyviai, nešališkai ir konfidencialiai, ieškotų susijusio asmens kaltės ir nekaltumo įrodymų, o tyrimo veiksmus atliktų gavusi raštišką įgaliojimą ir atlikusi teisėtumo patikrinimą. Tarnyba turi užtikrinti, kad būtų paisoma asmenų, kuriems jos tyrimai daro poveikį, teisių, įskaitant nekaltumo prezumpciją ir teisę neduoti parodymų prieš save. Apklausiama susijusio asmens teisės apima, *inter alia*, teisę, kad jam padėtų jo pasirinktas asmuo, teisę patvirtinti pokalbio protokolą ir teisę vartoti bet kurią iš oficialių Sąjungos kalbų. Susiję asmenys taip pat turi teisę iki parengiant išvadas pateikti pastabų dėl bylos faktų;
- (16) Tarnyba atlieka patikrinimus ir inspektavimus vietoje, taigi tirdama įtariamus Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir kito neteisėto elgesio atvejus, turi teisę patekti į ekonominės veiklos vykdytojų patalpas ir gauti jų dokumentaciją. Šie patikrinimai ir inspektavimai vietoje atliekami pagal šį reglamentą ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, o juose numatyta, kad kai kuriais atvejais minėti įgaliojimai vykdomi nacionalinės teisės nustatytais sąlygomis. Komisijai atlikus vertinimą nustatyta, kad nacionalinės teisės taikymo mastas ne visada tiksliai nurodytas ir tai trukdo Tarnybai veiksmingai atlikti tyrimus;
- (17) todėl tikslinga aiškiau išdėstyti atvejus, kuriais Tarnybai atliekant tyrimus turėtų būti taikoma nacionalinė teisė, tačiau neturėtų būti keičiami Tarnybos įgaliojimai arba reglamento veikimo būdas valstybių narių atžvilgiu. Tokiu patikslinimu atsižvelgiama į neseniai priimtą Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-48/16, *Sigma Orionis SA / Europos Komisija*;
- (18) tais atvejais, kai atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas leidžia atlikti patikrinimą, Tarnyba patikrinimus ir inspektavimus vietoje turėtų atlikti remdamasi vien Sąjungos teise. Tai turėtų jai sudaryti sąlygas veiksmingai ir suderintai vykdyti savo tyrimo įgaliojimus visose valstybėse narėse, taip siekiant prisidėti prie Sąjungos finansinių interesų aukšto lygio apsaugos visoje Sąjungoje, kaip reikalaujama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnyje;
- (19) tais atvejais, kai Tarnybai tenka remtis kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų pagalba, ypač tais atvejais, kai ekonominės veiklos vykdytojas neleidžia atlikti patikrinimo ir inspektavimo vietoje, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Tarnybos veiksmai duotų rezultatų, ir turėtų suteikti reikiamą pagalbą pagal atitinkamas nacionalinės proceso teisės taisykles;
- (20) Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 turėtų būti nustatyta ekonominės veiklos vykdytojų pareiga bendradarbiauti su Tarnyba. Tai atitinka jų pareigą pagal Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 leisti patekti į patalpas, žemę, transporto priemones ar kitas verslo reikmėms naudojamas vietas siekiant atlikti patikrinimus ir

⁷ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2–5).

inspektavimus vietoje, ir Finansinio reglamento 129 straipsnyje⁸ nustatytą pareigą visiems Sąjungos lėšas gaunantiems asmenims ar subjektams visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, be kita ko, Tarnybos atliekamų tyrimų metu;

- (21) įgyvendinant šią bendradarbiavimo pareigą, Tarnybai turėtų būti suteikta galimybė reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai, susiję su tiriamą byla arba galintys turėti susijusios informacijos, pateiktų šią susijusią informaciją. Vykdydami tokius prašymus, ekonominės veiklos vykdytojai neprivalo pripažinti, kad atliko neteisėtus veiksmus, tačiau privalo atsakyti į faktinius klausimus ir pateikti dokumentus, net jeigu šią informaciją galima panaudoti jų ar kito veiklos vykdytojo neteisėtų veiksmų buvimui nustatyti;
- (22) per patikrinimus ir inspektavimus vietoje ekonominės veiklos vykdytojai turėtų turėti galimybę vartoti bet kurią iš valstybės narės, kurioje vykdomas patikrinimas, oficialių kalbų ir turėtų turėti teisę, kad jiems padėtų jų pasirinktas asmuo, be kita ko, ir nepriklausomas teisininkas. Tačiau teisininko dalyvavimas neturėtų būti patikrinimų ir inspektavimų vietoje teisėtumo teisinė sąlyga. Siekiant užtikrinti patikrinimų ir inspektavimų vietoje veiksmingumą, ypač susijusį su įrodymų dingimo rizika, Tarnybai turėtų būti suteikta galimybė pateikti į patalpas, žemę, transporto priemones ar kitas verslo tikslais naudojamas vietas nelaukiant, kol veiklos vykdytojas pasikonsultuos su teisininku. Tarnyba, prieš pradėdama patikrinimą, turėtų sutikti atidėti veiksmus tik trumpam pagrįstam laikui, kol bus pasikonsultuota su teisininku. Bet koks veiksmų atidėjimas turi būti ne ilgesnis, negu absoliučiai būtina;
- (23) siekiant užtikrinti skaidrumą, atlikdama patikrinimus ir inspektavimus vietoje, Tarnyba ekonominės veiklos vykdytojams turėtų suteikti tinkamą informaciją apie jų pareigą bendradarbiauti ir apie atsisakymo padarinius, taip pat apie patikrinimui taikomą procedūrą, įskaitant taikytinas procedūrinės garantijas;
- (24) atlikdama vidaus tyrimus, o prireikus – ir atlikdama išorės tyrimus, Tarnyba turi teisę gauti visą institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų turimą susijusią informaciją. Kaip siūloma Komisijos vertinimo išvadose, siekiant atsižvelgti į technologinę pažangą, reikia aiškiau išdėstyti, kad ši galimybė gauti informaciją turėtų būti suteikiama neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje saugoma informacija;
- (25) siekiant darnesnės Tarnybos tyrimų vykdymo sistemos, reikėtų dar labiau suderinti vidaus ir išorės tyrimams taikytinas taisykles – taip būtų panaikinti tam tikri Komisijos vertinimo išvadose nurodyti neatitikimai, kai skirtingos taisyklės yra nepagrįstos. Tai turėtų būti daroma, pavyzdžiui, siekiant numatyti, jog atlikus išorės tyrimą parengtas ataskaitas ir rekomendacijas galima siųsti atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai, kad jie imtųsi atitinkamų veiksmų, kaip daroma atliekant vidaus tyrimus. Kai tai įmanoma neviršijant Tarnybos įgaliojimų, Tarnyba turėtų padėti atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai vykdyti jos rekomendacijas. Siekiant užtikrinti Tarnybos bendradarbiavimą su institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis, Tarnyba, jeigu reikia, turėtų informuoti atitinkamą Sąjungos instituciją, įstaigą, organą ar agentūrą, kai ji nusprendžia nepradėti išorės tyrimo, pavyzdžiui, kai Sąjungos institucija, įstaiga, organas ar agentūra buvo pradinės informacijos šaltinis;

⁸ 129 straipsnis bus įrašytas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/XX (naująjį Finansinį reglamentą), dėl kurio pasiektas politinis sutarimas ir kurį tikimasi priimti per ateinančius mėnesius.

- (26) Tarnybai turėtų būti suteiktos reikiamos priemonės pinigų srautams sekti, kad būtų nustatytas daugelio rūšių sukčiavimui būdingas *modus operandi*. Šiuo metu, bendradarbiaujant su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir joms padedant, Tarnyba gali gauti savo tyrimų veiklai aktualią bankų informaciją, kurią turi tam tikrų valstybių narių kredito įstaigos. Siekiant užtikrinti veiksmingą metodą visoje Sąjungoje, reglamente turėtų būti nustatyta kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų pareiga Tarnybai suteikti informaciją apie bankų ir mokėjimų sąskaitas, vykdant savo bendrą pareigą jai padėti. Šis bendradarbiavimas paprastai turėtų vykti per valstybių narių finansinės žvalgybos padalinius. Teikdamos Tarnybai šią pagalbą, nacionalinės valdžios institucijos turėtų laikytis atitinkamų proceso teisės nuostatų, numatytų atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose;
- (27) siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, būtina, kad Tarnyba anksti perduotų informaciją ir atitinkamai būtų galima taikyti atsargumo priemonės. Siekiant šiuo klausimu užtikrinti glaudų Tarnybos bendradarbiavimą su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir agentūromis, tikslinga, kad pastarieji, sprenddami dėl tinkamų atsargumo priemonių, įskaitant priemones įrodymams išsaugoti, bet kuriuo metu turėtų galimybę pasikonsultuoti su Tarnyba;
- (28) Tarnybos parengtos ataskaitos šiuo metu laikomos priimtinais įrodymais administraciniuose ir teismo procesuose tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Komisijos vertinimo išvadose teigiama, kad kai kuriose valstybėse narėse šia taisykle nepakankamai užtikrinamas Tarnybos veiklos veiksmingumas. Siekiant padidinti Tarnybos ataskaitų veiksmingumą ir nuoseklų naudojimą, reglamente turėtų būti numatyta, kad tokios ataskaitos yra priimtinos nebaudžiamojo pobūdžio nacionalinių teismų procesuose, taip pat valstybėse narėse vykdomuose administraciniuose procesuose. Taisyklė, kuria numatomas lygiavertiškumas nacionalinės administracijos inspektorių parengtomis administracinėms ataskaitoms, turėtų būti ir toliau taikoma nacionaliniame baudžiamojo pobūdžio teismo procese. Reglamente taip pat turėtų būti numatyta, kad Tarnybos parengtos ataskaitos yra priimtinos Sąjungos lygmens administraciniuose ir teismo procesuose;
- (29) Tarnybos įgaliojimai apima Sąjungos biudžeto pajamų, gaunamų iš PVM nuosavų išteklių, apsaugą. Šioje srityje Tarnyba turėtų sugebėti remti ir papildyti valstybių narių veiklą atlikdama tyrimus pagal savo įgaliojimus, kompleksškai koordinuodama kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų veiklą, nagrinėdama tarpvalstybinius atvejus ir teikdama paramą ir pagalbą valstybėms narėms ir Europos prokuratūrai. Šiuo tikslu Tarnybai turėtų būti sudarytos sąlygos keistis informacija per Tarnybos reglamentu (ES) Nr. 904/2010⁹ sukurtą tinklą *Eurofisc*, kad ji galėtų skatinti ir palengvinti bendradarbiavimą kovojant su sukčiavimu PVM;
- (30) Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 buvo įsteigtos valstybių narių kovos su sukčiavimo koordinavimo tarnybos, kad jos sudarytų Tarnybai ir valstybėms narėms palankesnes sąlygas veiksmingai bendradarbiauti ir keistis informacija, įskaitant veiklos informaciją. Atlikus vertinimą padaryta išvada, kad jos konstruktyviai prisidėjo prie Tarnybos darbo. Vertinimo metu taip pat nustatyta, kad reikia dar aiškiau išdėstyti jų vaidmenį, siekiant užtikrinti, kad Tarnybai būtų teikiama reikiama

⁹ 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1–18).

pagalba – tai savo ruožtu užtikrintų, kad jos tyrimai būtų veiksmingi, o dėl kovos su sukčiavimu tarnybų organizacinės struktūros ir įgaliojimų būtų palikta spręsti kiekvienai valstybei narei. Šiuo klausimu kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnyboms turėtų būti sudarytos sąlygos Tarnybai teikti, iš jos gauti ar koordinuoti reikiamą pagalbą, kad Tarnyba, prieš pradėdama išorės ar vidaus tyrimą, jo metu arba jam pasibaigus galėtų veiksmingai atlikti savo funkcijas;

- (31) Tarnybos pareiga teikti valstybėms narėms pagalbą siekiant koordinuoti jų veiksmus užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugą yra vienas iš svarbiausių jos įgaliojimų elementų, kuriuo remiamas tarpvalstybinis valstybių narių bendradarbiavimas. Siekiant sudaryti geresnes sąlygas koordinuoti Tarnybos veiklą ir jos bendradarbiavimą šioje srityje su valstybių narių valdžios institucijomis, trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, turėtų būti nustatytos išsamesnės taisyklės. Šiomis taisyklėmis neturėtų būti daroma poveikio Tarnybos naudojimuisi įgaliojimais, kurie Komisijai buvo suteikti specialiomis nuostatomis dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl tų institucijų bei Komisijos bendradarbiavimo, visų pirma Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97¹⁰ nuostatomis;
- (32) be to, Tarnybai turėtų būti įmanoma prašyti kovos su sukčiavimu tarnybų pagalbos vykdant koordinavimo veiklą, o kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnyboms turėtų būti įmanoma bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų dar labiau sustiprinti turimi bendradarbiavimo mechanizmai kovos su sukčiavimu srityje;
- (33) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. sustiprinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą pritaikant Tarnybos veiklą prie steigiamos Europos prokuratūros veiklos ir sustiprinant Tarnybos tyrimų veiksmingumą, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, priimant taisykles, kuriomis būtų reglamentuojami abiejų Sąjungos tarnybų santykiai ir būtų padidintas visoje Sąjungoje Tarnybos atliekamų tyrimų veiksmingumas, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina siekiant sustiprinti kovą su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla;
- (34) šiuo reglamentu nekeičiami valstybių narių įgaliojimai ir pareigos imtis kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla priemonių;
- (35) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001¹¹ 28 straipsnio 2 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę dėl ...¹²;

¹⁰ 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 82, 1997 3 22, p. 1–16).

¹¹ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

¹² OL C [...], [...], p. [...].

- (36) todėl Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnyje įterpiama 4a dalis:

„4a. Tarnyba, taikydamą Tarybos reglamentu (ES) 2017/1939¹³ nustatytą tvirtesnį bendradarbiavimą, užmezga ir palaiko glaudžius santykius su Europos prokuratūra. Šie santykiai grindžiami tarpusavio bendradarbiavimu ir keitimusi informacija. Jais visų pirma siekiama užtikrinti, kad Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi visomis turimomis priemonėmis, pasitelkiant atitinkamų įgaliojimų tarpusavio papildomumą ir Europos prokuratūrai Tarnybos teikiamą pagalbą.

Tarnybos ir Europos prokuratūros bendradarbiavimas reglamentuojamas 12c–12f straipsniais.“

- 2) 2 straipsnio 4 punktas pakeičiamas taip:

„4) administraciniai tyrimai (toliau – tyrimai) – bet koks inspektavimas, tikrinimas ar kitos priemonės, kurių Tarnyba imasi pagal 3 ir 4 straipsnius, kad būtų pasiekti 1 straipsnyje nustatyti tikslai ir prireikus būtų nustatytas neteisėtas tiriamos veiklos pobūdis. Tie tyrimai neturi poveikio Europos prokuratūros ar valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų teisei pradėti baudžiamąjį procesą.“

- 3) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis Išorės tyrimai

1. 1 straipsnyje ir 2 straipsnio 1 ir 3 punktuose apibrėžtoje srityje Tarnyba atlieka patikrinimus ir inspektavimus vietoje valstybėse narėse, o pagal galiojančius bendradarbiavimo bei abipusės pagalbos susitarimus ir kitus teisinius dokumentus – trečiosiose valstybėse ir tarptautinių organizacijų patalpose.
2. Patikrinimai ir inspektavimai vietoje atliekami pagal šį reglamentą, o šio reglamento nereglamentuojamais klausimais – pagal Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96.
3. Ekonominės veiklos vykdytojai bendradarbiauja su Tarnyba jai atliekant tyrimus. Tarnyba gali prašyti ekonominės veiklos vykdytojų suteikti žodinę informaciją, be kita ko, surengdama pokalbius, ir raštišką informaciją.

¹³ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

4. Patikrinimus ir inspektavimus vietoje Tarnyba atlieka pateikusi raštišką įgaliojimą, kaip numatyta šio reglamento 7 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 6 straipsnio 1 dalyje. Ji atitinkamą ekonominės veiklos vykdytoją informuoja apie patikrinimui taikomą procedūrą, įskaitant taikytinas procedūrines garantijas, ir apie atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pareigą bendradarbiauti.
5. Vykdydama šiuos įgaliojimus, Tarnyba paiso procesinių garantijų, numatytų šiame reglamente ir Reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96. Kai atliekamas patikrinimas ir inspektavimas vietoje, ekonominės veiklos vykdytojas turi teisę neduoti parodymų prieš save ir turi teisę, kad jam padėtų jo pasirinktas asmuo. Per patikrinimus vietoje ekonominės veiklos vykdytojui turi būti suteikta galimybė vartoti bet kurią iš valstybės narės, kurioje jis yra, oficialių kalbų. Ekonominės veiklos vykdytojo teisė, kad jam padėtų jo pasirinktas asmuo, neužkerta kelio Tarnybai patekti į ekonominės veiklos vykdytojo patalpas ir patikrinimas dėl šios teisės negali būti nepagrįstai pavėlintas.
6. Tarnybos prašymu atitinkamos valstybės narės kompetentinga valdžios institucija suteikia Tarnybos darbuotojams reikiamą pagalbą, kad pastarieji jiems pavestas užduotis pagal 7 straipsnio 2 dalyje minimą raštišką įgaliojimą atliktų veiksmingai.

Atitinkama valstybė narė pagal Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 užtikrina, kad Tarnybos darbuotojai turėtų galimybę susipažinti su visa su tiriamu atveju susijusia informacija ir dokumentais, kurių prireikia tam, kad patikrinimai ir inspektavimai vietoje būtų atlikti veiksmingai ir efektyviai, ir kad jie galėtų tokius dokumentus ar duomenis saugoti ir siekdami užtikrinti, kad nekiltų pavojus, jog jie gali dingti.

7. Jeigu atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas leidžia atlikti patikrinimą ir inspektavimą vietoje pagal šį reglamentą, Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2988/95 2 straipsnio 4 dalis ir Reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 6 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa ir 7 straipsnio 1 dalis netaikomos tiek, kiek tomis nuostatomis reikalaujama laikytis nacionalinės teisės ir nustatant, kad taikomos sąlygos, kurių turi laikytis nacionalinių administracijų inspektoriai, gali būti ribojama Tarnybos galimybe gauti informaciją ir dokumentus.

Jeigu Tarnybos darbuotojai nustato, kad ekonominės veiklos vykdytojas nesutinka leisti atlikti patikrinimo ar inspektavimo vietoje pagal šį reglamentą, atitinkama valstybė narė suteikia jiems reikiamą teisėsaugos institucijų pagalbą, kad Tarnyba, nepagrįstai nedelsdama, galėtų veiksmingai atlikti patikrinimą ar inspektavimą vietoje.

Teikdamos pagalbą pagal šią dalį arba 6 dalį, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos veikia laikydamosi nacionalinių procesinių taisyklių, taikytinų atitinkamai kompetentingai nacionalinei valdžios institucijai. Jeigu pagal nacionalines taisykles reikalaujama teisminės institucijos leidimo tai pagalbai suteikti, pateikiamas prašymas išduoti tokį leidimą.

8. Vykdydama tyrimo funkciją Tarnyba atlieka Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 9 straipsnio 1 dalyje ir jo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytose atskirų sektorių taisyklėse numatytus patikrinimus ir inspektavimus valstybėse narėse, o

pagal galiojančius bendradarbiavimo bei abipusės pagalbos susitarimus ir kitus teisinius dokumentus – trečiosiose valstybėse ir tarptautinių organizacijų patalpose.

9. Atlikdama išorės tyrimą, Tarnyba gali susipažinti su visa institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų turima su tiriamu atveju susijusia informacija ir duomenimis, neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi, jei to reikia Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejams nustatyti. Tuo tikslu taikomos 4 straipsnio 2 ir 4 dalys.
10. Nedarant poveikio 12c straipsnio 1 daliai, tais atvejais, kai prieš priimdama sprendimą, ar pradėti išorės tyrimą, Tarnyba tvarko informaciją, iš kurios galima daryti prielaidą, kad buvo įvykdytas Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas, korupcija ar kita neteisėta veikla, ji gali apie tai pranešti atitinkamų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms ir, jei reikia, atitinkamoms institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms.

Nedarant poveikio Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 9 straipsnio 2 dalyje nurodytoms sektorių taisyklėms, atitinkamų valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos užtikrina, kad reikiamų veiksmų, kuriuose gali dalyvauti ir Tarnyba, būtų imtasi laikantis nacionalinės teisės. Gavusios prašymą atitinkamų valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos informuoja Tarnybą apie tai, kokių veiksmų, remdamosi šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija, ėmėsi ir kokios išvados buvo nustatytos.“

- 4) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Atlikdama vidaus tyrimus:

- a) Tarnyba turi teisę tiesiogiai ir iš anksto nepranešusi susipažinti su visa institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų turima susijusia informacija ir duomenimis, neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi, ir patekti į jų patalpas. Tarnyba turi įgaliojimus tikrinti institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų sąskaitas. Tarnyba gali pasidaryti institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų turimų dokumentų ar duomenų laikmenų turinio kopijas bei gauti jų išrašus ir prireikus imtis tokius dokumentus ar duomenis saugoti, kad nekiltų pavojus, jog jie gali dingti;
- b) Tarnyba gali prašyti pareigūnų, kitų tarnautojų, institucijų ar įstaigų narių, organų ar agentūrų vadovų ar personalo narių žodinės informacijos, be kita ko, surengdama pokalbius, ir raštiškos informacijos.“;

- b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Pagal 3 straipsnį Tarnyba gali atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje ekonominės veiklos vykdytojų patalpose, kad susipažintų su informacija, susijusia su atveju, dėl kurio atliekamas vidaus tyrimas.“;

- c) 8 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Nedarant poveikio 12c straipsnio 1 daliai, tais atvejais, kai prieš priimdama sprendimą, ar pradėti vidaus tyrimą, Tarnyba tvarko informaciją, iš kurios galima daryti prielaidą, kad buvo įvykdytas Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas, korupcija ar kita neteisėta veikla, apie tai ji gali pranešti atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai. Gavusi prašymą, atitinkama institucija, įstaiga, organas ar agentūra informuoja Tarnybą apie tai, kokių veiksmų, remdamasi tokia informacija, ėmėsi ir kokios išvados buvo nustatytos.“

5) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„Nedarant poveikio 12d straipsniui, generalinis direktorius gali pradėti tyrimą, kai yra pakankamai įtarimų, kurie, be kita ko, gali būti grindžiami trečiosios šalies pateikta informacija arba anonimine informacija, kad buvo įvykdytas Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas, korupcija ar kita neteisėta veikla.“;

b) 3 dalis papildoma tokiu sakiniu:

„Ši dalis netaikoma Europos prokuratūros tyrimams pagal Reglamentą (ES) 2017/1939.“;

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Jei generalinis direktorius nusprendžia nepradėti išorės tyrimo, jis gali nedelsdamas perduoti visą susijusią informaciją atitinkamos valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms, kad atitinkamais atvejais pagal Sąjungos teisę ir nacionalinę teisę būtų imamasi veiksmų. Jei reikia, Tarnyba taip pat informuoja atitinkamą instituciją, įstaigą, organą ar agentūrą.“;

6) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos suteikia reikiamą pagalbą, kad Tarnybos darbuotojai galėtų nepagrįstai nedelsdami veiksmingai atlikti savo užduotis pagal šį reglamentą.“;

b) 3 dalyje įterpiama ši antra pastraipa:

„Tarnybos prašymu jos tiriamais klausimais pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849¹⁴ įsteigti finansinės žvalgybos padaliniai ir kitos atitinkamos valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos Tarnybai teikia:

¹⁴ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

- a) Direktyvos (ES) 2015/849¹⁵ [32a straipsnio 3 dalyje] nurodytą informaciją;
 - b) kai absoliučiai būtina tyrimo tikslais – sandorių įrašus.“;
 - c) 3 dalis papildoma šia trečia pastraipa:

„Teikdamos pagalbą pagal pirmesnes dalis, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos veikia laikydamosi nacionalinių procesinių taisyklių, taikytinų atitinkamai kompetentingai nacionalinei valdžios institucijai.“;
 - d) 6 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Be to, kas nustatyta pirmoje pastraipoje, atitinkama institucija, įstaiga, organas ar agentūra gali bet kuriuo metu konsultotis su Tarnyba, kad, glaudžiai bendradarbiaujant su Tarnyba, būtų imtasi tinkamų atsargumo priemonių, įskaitant įrodymų apsaugos priemones, ir nedelsdama informuoja Tarnybą apie tokį sprendimą.“;
 - e) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Jei tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, generalinis direktorius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teikia ataskaitas, kuriose nurodomos priežastys ir prireikus taisomosios priemonės, numatytos tyrimui paspartinti.“
- 7) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Kai institucijos, įstaigos, organai ir agentūros pagal Reglamento (ES) 2017/1939 24 straipsnį teikia pranešimus Europos prokuratūrai, jie vietoj to gali Tarnybai perduoti Europos prokuratūrai siunčiamo pranešimo kopiją.“;
 - b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Institucijos, įstaigos, organai, agentūros ir, jeigu pagal nacionalinę teisę nedraudžiama – valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos Tarnybos prašymu arba savo iniciatyva Tarnybai perduoda visus turimus dokumentus ar informaciją, susijusią su Tarnybos atliekamu tyrimu.

Iki tyrimo pradžios Tarnybos prašymu jie perduoda bet kokius savo turimus dokumentus ir informaciją, kurie yra reikalingi siekiant įvertinti įtarimus arba taikyti 5 straipsnio 1 dalyje išdėstytus kriterijus tyrimui pradėti.“;
 - c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Institucijos, įstaigos, organai, agentūros ir, jeigu pagal nacionalinę teisę nedraudžiama – valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos Tarnybai

¹⁵ 32a straipsnio 3 dalis į Direktyvą (ES) 2015/849 bus įrašyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/XX, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849, dėl kurios 2017 m. gruodžio 19 d. pasiektas politinis sutarimas ir kurią tikimasi priimti per ateinančius mėnesius.

perduoda visus kitus turimus reikšmingus dokumentus ar informaciją, susijusią su kova su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ar kita neteisėta veikla.“;

- d) straipsnis papildomas šia 4 dalimi:

„4. Šis straipsnis netaikomas Europos prokuratūrai, kai ši tiria nusikalstamas veikas, kurių atžvilgiu ji galėtų naudotis savo kompetencija pagal Reglamento (ES) 2017/1939 22 ir 25 straipsnius.

Tai nedaro poveikio Europos prokuratūros galimybei suteikti Tarnybai susijusią informaciją dėl bylų pagal Reglamento (ES) 2017/1939 34 straipsnio 8 dalį, 36 straipsnio 6 dalį, 39 straipsnio 4 dalį ir 101 straipsnio 3 ir 4 dalis.“

- 8) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 4 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Tinkamai pagrįstais atvejais, jeigu būtina išlaikyti tyrimo konfidencialumą ir (arba) jeigu atliekami tyrimo procesiniai veiksmai, kurie priklauso Europos prokuratūros arba nacionalinės teisminės institucijos kompetencijai, generalinis direktorius gali nuspręsti, kad pareiga paprašyti susijusio asmens pareikšti pastabas bus įvykdyta vėliau.“

- 9) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 4 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Tarnyba paskiria duomenų apsaugos pareigūną, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 45/2001 24 straipsnyje.“

- 10) 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Kartu su ataskaita pateikiamos generalinio direktoriaus rekomendacijos, kokių veiksmų reikėtų imtis. Tose rekomendacijose atitinkamais atvejais nurodomos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų ir atitinkamų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų drausminės, administracinės, finansinės ir (arba) teisminės priemonės ir visų pirma konkrečiai nurodomos apskaičiuotos susigrąžintinos sumos, taip pat nurodomas nustatytų aplinkybių preliminarus teisinis kvalifikavimas.“;

- b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Rengiant tokias ataskaitas ir rekomendacijas atsižvelgiama į atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas ir tiek, kiek taikytina – į atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę.

Tam, kad tuo pagrindu parengtos ataskaitos būtų laikomos priimtinais įrodymais nebaudžiamojo pobūdžio nacionalinių teismų procesuose, taip pat

valstybėse narėse vykdomuose administraciniuose procesuose, pakanka patikrinti jų autentiškumą.

Tarnybos parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais valstybės narės baudžiamajame procese, kai nustatoma, kad tai yra būtina, tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Joms taikomos tos pačios vertinimo taisyklės kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtomis administracinėms ataskaitoms, ir jos turi tokią pačią įrodomąją vertę.

Valstybės narės Tarnybai praneša apie bet kokias nacionalinės teisės taisykles, aktualias taikant trečią pastraipą.

Tarnybos parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais Sąjungos teismuose ir Sąjungoje vykstančiuose administraciniuose procesuose.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Po išorės tyrimo parengtos ataskaitos bei rekomendacijos ir visi svarbūs susiję dokumentai perduodami atitinkamų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms laikantis išorės tyrimus reglamentuojančių taisyklių ir prireikus perduodami atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai. Ta institucija, įstaiga, organas ar agentūra imasi tokių veiksmų, kokių būtina atsižvelgiant į išorės tyrimo rezultatus, ir per rekomendacijose, teikiamose kartu su ataskaita, nustatytą terminą ir, papildomai, Tarnybos prašymu apie tai praneša Tarnybai.“

11) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma tokiu sakiniu:

„Ji taip pat gali perduoti informaciją atitinkamai institucijai, įstaigai, organui ar agentūrai.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Jeigu pagal nacionalinę teisę nedraudžiama, atitinkamos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos savo iniciatyva arba Tarnybos prašymu tinkamu laiku informuoja Tarnybą apie veiksmus, kurių ėmėsi, remdamosi pagal šį straipsnį joms perduota informacija.“;

c) straipsnis papildomas šia 5 dalimi:

„5. Tarnyba savo iniciatyva arba gavusi prašymą gali keistis susijusia informacija tinkle *Eurofisc*, sukurtame Tarybos reglamentu (ES) Nr. 904/2010¹⁶.“;

12) Įterpiami šie straipsniai:

¹⁶ 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1).

„12a straipsnis

Kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybos valstybėse narėse

1. Šio reglamento tikslais valstybės narės paskiria tarnybą (toliau – kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnyba), kad sudarytų palankesnes sąlygas veiksmingai bendradarbiauti ir keistis informacija, įskaitant veiklos informaciją, su Tarnyba. Atitinkamais atvejais šio reglamento tikslais pagal nacionalinę teisę kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnyba gali būti laikoma kompetentinga valdžios institucija.
2. Tarnybos prašymu, kol nepriimtas sprendimas, ar pradėti tyrimą, taip pat tyrimo metu ir jam pasibaigus kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybos teikia, gauna arba koordinuoja reikiamą pagalbą, kad Tarnyba galėtų veiksmingai atlikti savo funkcijas. Ta pagalba visų pirma apima kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų pagalbą, teikiamą pagal 3 straipsnio 6 ir 7 dalis, 7 straipsnio 3 dalį ir 8 straipsnio 2 ir 3 dalis.
3. Tarnyba kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybų pagalbos gali prašyti vykdydama koordinavimo veiklą pagal 12b straipsnį, atitinkamais atvejais įskaitant kovos su sukčiavimu tarnybų horizontalųjį bendradarbiavimą ir tarpusavio keitimąsi informacija.

12b straipsnis

Koordinavimo veikla

1. Pagal 1 straipsnio 2 dalį Tarnyba gali organizuoti ir palengvinti valstybių narių kompetentingų institucijų, kitų institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų, o pagal galiojančius bendradarbiavimo ir tarpusavio pagalbos susitarimus ir bet kuriuos kitus teisinius dokumentus – ir trečiųjų šalių valdžios institucijų bei tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą. Šiuo tikslu dalyvaujančios valdžios institucijos ir Tarnyba gali rinkti, analizuoti informaciją, įskaitant veiklos informaciją, ir ją keistis. Kompetentingų valdžios institucijų prašymu Tarnybos darbuotojai gali lydėti jų darbuotojus, atliekančius tyrimo veiksmus. Taikomi 6 straipsnis, 7 straipsnio 6 ir 7 dalys, 8 straipsnio 3 dalis ir 10 straipsnis.
2. Tarnyba gali parengti vykdomos koordinavimo veiklos ataskaitą ir atitinkamais atvejais ją perduoti atitinkamoms kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms ir kitoms institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms.
3. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio Tarnybos naudojimuisi įgaliojimais, kurie Komisijai buvo suteikti specialiomis nuostatomis dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl tų institucijų bei Komisijos bendradarbiavimo.
4. Tarnyba gali dalyvauti pagal taikytiną Sąjungos teisę sudarytų jungtinių tyrimų grupių veikloje ir šiuo pagrindu keistis pagal šį reglamentą įgyta veiklos informacija.

12c straipsnis

Pranešimas Europos prokuratūrai apie bet koki nusikalstamą elgesį, kurio atžvilgiu ji galėtų naudotis savo kompetencija

1. Tarnyba nepagrįstai nedelsdama praneša Europos prokuratūrai apie bet koki nusikalstamą elgesį, kurio atžvilgiu Europos prokuratūra galėtų naudotis savo kompetencija pagal Reglamento (ES) 2017/1939 22 straipsnį ir 25 straipsnio 2 ir 3 dalis. Pranešimas siunčiamas bet kuriuo etapu iki Tarnybos atliekamo tyrimo pradžios arba tyrimo metu.
2. Pranešime pateikiamas bent faktinių aplinkybių aprašas, įskaitant žalos, kuri buvo ar gali būti padaryta, įvertinimą, galimas teisinis kvalifikavimas ir visa turima informacija apie galimus nukentėjusiuosius, įtariamuosius ir visus kitus susijusius asmenis.
3. Tarnyba neprivalo Europos prokuratūrai pranešti akivaizdžiai nepagrįstų įtarimų.

Tais atvejais, kai Tarnybos gauta informacija neturi 2 dalyje išdėstytų elementų ir Tarnyba tuo metu neatlieka tyrimo, Tarnyba gali atlikti pirminį įtarimų vertinimą. Vertinimas atliekamas skubiai, bet kuriuo atveju per du mėnesius nuo informacijos gavimo. Atliekant šį vertinimą taikomi 6 straipsnis ir 8 straipsnio 2 dalis.

Atlikusi šį pirminį vertinimą, Tarnyba praneša Europos prokuratūrai, jei yra įvykdytos 1 dalyje išdėstytos sąlygos.
4. Kai 1 dalyje nurodytas elgesys paaiškėja Tarnybai atliekant tyrimą, o Europos prokuratūra pradeda tyrimą gavusi pranešimą, Tarnyba toliau neveikdo tų pačių faktų tyrimo, nebent ji tai daro pagal 12e ar 12f straipsnius.

Pirmos pastraipos taikymo tikslais Tarnyba pagal 12g straipsnio 2 dalį per Europos prokuratūros bylų valdymo sistemą patikrina, ar Europos prokuratūra atlieka tyrimą. Tarnyba gali iš Europos prokuratūros prašyti papildomos informacijos. Europos prokuratūra į tokį prašymą atsako per 10 darbo dienų.
5. Institucijos, įstaigos, organai ir agentūros gali prašyti Tarnybos atlikti įtarimų, apie kuriuos jiems buvo pranešta, pirminį vertinimą. Tų prašymų tikslais taikoma 3 dalis.
6. Tais atvejais, kai, pagal šį straipsnį pateikusi pranešimą Europos prokuratūrai, Tarnyba baigia tyrimą, 9 straipsnio 4 dalis ir 11 straipsnis netaikomi.

12d straipsnis

Tyrimų nedubliavimas

Jeigu Europos prokuratūra atlieka tų pačių faktų tyrimą, generalinis direktorius nepradeda tyrimo pagal 5 straipsnį, nebent jis tai daro pagal 12e ar 12f straipsnius.

Pirmos pastraipos taikymo tikslais Tarnyba pagal 12g straipsnio 2 dalį per Europos prokuratūros bylų valdymo sistemą patikrina, ar Europos prokuratūra atlieka tyrimą. Tarnyba gali iš Europos prokuratūros prašyti papildomos informacijos. Europos prokuratūra į tokį prašymą atsako per 10 darbo dienų.

12e straipsnis
Tarnybos pagalba Europos prokuratūrai

1. Europos prokuratūrai atliekant tyrimą, gavusi Europos prokuratūros prašymą pagal Reglamento (ES) 2017/1939 101 straipsnio 3 dalį, Tarnyba, neviršydama savo įgaliojimų, remia arba papildo Europos prokuratūros veiklą, visų pirma:
 - a) teikdama informaciją, analizes (įskaitant teismo ekspertizes), ekspertines žinias ir operatyvinę pagalbą;
 - b) sudarydama palankias sąlygas kompetentingų nacionalinių administracinių institucijų ir Sąjungos įstaigų konkrečių veiksmų koordinavimui;
 - c) atlikdama administracinius tyrimus.
2. Pagal 1 dalį prašymas perduodamas raštu, jame nurodomas vienas ar keli veiksmai, kurių Europos prokuratūra prašo Tarnybos imtis, ir, atitinkamais atvejais, planuojamas jų atlikimo grafikas. Prašyme nurodoma informacija apie Europos prokuratūros atliekamą tyrimą, jeigu tai yra aktualu prašymo tikslui pasiekti. Jeigu reikia, Tarnyba gali prašyti papildomos informacijos.

12f straipsnis
Papildomi tyrimai

1. Tinkamai pagrįstais atvejais, kai Europos prokuratūra atlieka tyrimą, jeigu generalinis direktorius mano, kad pagal Tarnybos įgaliojimus turėtų būti pradėtas tyrimas siekiant taikyti atsargumo priemonės arba imtis finansinių, drausminių ar administracinių priemonių, Tarnyba apie tai raštu informuoja Europos prokuratūrą, nurodydama tyrimo pobūdį ir tikslą.

Per 30 dienų nuo šios informacijos gavimo Europos prokuratūra gali pateikti prieštaravimą dėl tyrimo pradėjimo arba tam tikrų su tyrimu susijusių veiksmų atlikimo, jeigu to reikia siekiant nepakenkti jos pačios atliekamam tyrimui ar baudžiamajam persekiojimui, tol, kol šie pagrindai nėra išnykę. Kai išnyksta prieštaravimo pagrindai, Europos prokuratūra nepagrįstai nedelsdama apie tai praneša Tarnybai.

Jeigu Europos prokuratūra per ankstesnėje pastraipoje nurodytą laikotarpį nepateikia prieštaravimo, Tarnyba gali pradėti tyrimą ir jį vykdo aktyviai konsultuodamasi su Europos prokuratūra.

Tarnyba sustabdo savo tyrimą arba jį nutraukia, arba neatlieka tam tikrų su tyrimu susijusių veiksmų, jeigu Europos prokuratūra vėliau pateikia prieštaravimą tais pačiais pagrindais, kaip nurodyta antroje pastraipoje.

2. Jeigu Europos prokuratūra, atsakydama į informacijos prašymą, pateiktą pagal 12d straipsnį, informuoja Tarnybą, kad ji neatlieka tyrimo, o vėliau pradeda tų pačių faktų tyrimą, ji nedelsdama apie tai informuoja Tarnybą. Jeigu, gavęs šią informaciją, generalinis direktorius mano, kad Tarnybos pradėtas tyrimas turėtų būti tęsiamas

siekiant sudaryti geresnes sąlygas taikyti atsargumo priemonės arba imtis finansinių, drausminių arba administracinių priemonių, taikoma 1 dalis.

12g straipsnis

Darbo tvarkos susitarimai ir keitimasis informacija su Europos prokuratūra

1. Prireikus sudaryti geresnes sąlygas bendradarbiauti su Europos prokuratūra, kaip nustatyta 1 straipsnio 4a dalyje, Tarnyba su Europos prokuratūra sudaro administracinius susitarimus. Tokiais darbo tvarkos susitarimais nustatomi praktiniai aspektai, kaip bus keičiamasi informacija, įskaitant asmens duomenis, veiklos, strateginę ar techninę informaciją, taip pat įslaptintą informaciją. Juose numatoma detali nuolatinio keitimosi informacija abiem tarnyboms gavus pranešimus apie įtarimus ir juos tikrinant tvarka.
 2. Tarnyba turi netiesioginę prieigą prie informacijos Europos prokuratūros bylų valdymo sistemoje remiantis sistema „yra atitiktis / nėra atitikties“. Nustačius atitiktį tarp Tarnybos į bylų valdymo sistemą įrašytų duomenų ir Europos prokuratūros laikomų duomenų, apie tai, kad yra atitiktis, pranešama tiek Europos prokuratūrai, tiek Tarnybai. Tarnyba imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų Europos prokuratūrai galimybę naudotis prieiga prie informacijos jos bylų valdymo sistemoje remiantis sistema „yra atitiktis/nėra atitikties“.
- 13) 16 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalies trečias sakinyss pakeičiamas taip:

„Europos Parlamento, Tarybos, Komisijos, generalinio direktoriaus arba Priežiūros komiteto prašymu į šiuos susitikimus *ad hoc* pagrindu gali būti kviečiami Audito Rūmų, Europos prokuratūros, Eurojusto ir (arba) Europolo atstovai.“;
 - b) 2 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) Tarnybos ir institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų, ypač Europos prokuratūros, santykių pagrindu;“;
- 14) 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Eidamas savo pareigas, kai reikia pradėti ir atlikti išorės ir vidaus tyrimus ar vykdyti koordinavimo veiklą arba po tokių tyrimų ar koordinavimo veiklos parengti ataskaitas, generalinis direktorius nesistengia gauti jokios valdžios institucijos arba kitos institucijos, įstaigos, organo ar agentūros nurodymų ir jais nesivadovauja. Jeigu generalinis direktorius mano, kad kuri nors priemonė, kurios ėmėsi Komisija, turi poveikį jo nepriklausomumui, jis nedelsdamas apie tai informuoja Priežiūros komitetą ir priima sprendimą dėl to, ar pateikti ieškinį Komisijai Teisingumo Teisme.“;
 - b) 5 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) atvejus, kai informacija buvo perduota valstybių narių teisminėms institucijoms ir Europos prokuratūrai;“;

c) 8 dalies pirma pastraipa papildoma šiuo e punktu:

„e) santykius su Europos prokuratūra.“

2 straipsnis

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. 1 straipsnio 12 punkte nurodyti 12c–12f straipsniai taikomi nuo dienos, nustatytos pagal Reglamento (ES) 2017/1939 120 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas